

Toiviaisjärven – luonnonhoitohanke

1. Hankealue

Toivasjärven hankealue sijaitsee Ylä-Savossa Kiuruveden kaupungin taajamasta noin 12 km lounaaseen. Toiviaisjärven valuma-alueen pinta-ala (F12-04.07.292) on kokonaisuudessaan (17,8 km²) ja pääosa valuma-alueesta 10,4 km² on metsämaata. Hankealue on 7,7 km². Metsät valuma-alueella ovat pääosin yksityisomistuksessa.

2. Hankkeen tavoitteet

Toiviaisjärven vesiensuojeluhankkeen tavoitteena on metsäojitusten aiheuttaman kiintoaines- ja ravinnekuormituksen vähentäminen hankealueelle tehtävien vesiensuojelutoimenpiteiden avulla. Hanke on osa valuma-alueen laajempaa kunnostushanketta, jonka tavoitteena on Toiviaisjärven tilan parantaminen. Vesiensuojelun suunnittelua on tehty valuma-alueet kuntoon hankkeessa.

3. Suunnitelma ja toimenpiteet

Tässä luonnonhoitohankkeen alueellisessa suunnitelmassa esitetään tehtävien toimenpiteiden yleiskuvaus, jonka perusteella rakenteiden tarkempi tekninen suunnittelu ja rakentaminen viedään avoimeen luonnonhoidon tuen toteuttajahakuun. Hakumenettelyn tavoitteena on löytää luonnonhoitohankkeelle osaava toimija, joka ottaa kokonaisvastuun luonnonhoidon töiden tarkemmasta teknisestä toimenpidesuunnittelusta ja toteuttamisesta.

3.1 Luettelo hankkeessa toteutettavista toimenpiteistä

- Pohjapatosarja (noin 5 kpl. kynnys/pohjapato)
- Virtaamansäätöpato 7 kpl.
- Kaksi ojatukosta

3.2 Suunnitelman toteutuksessa huomioitavat asiat, jotka eivät tule esille kohdekohtaisissa kuvauksissa:

- Alueellisen suunnittelun yhteydessä on laadittu kirjalliset sitoumukset maanomistajien kanssa.

Alueellinen suunnitelma
2.10.2026

- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija laatii tämän yleisluonteisen alueellisen suunnitelman pohjalta yksityiskohtaisen luonnonhoitotöiden toteuttamissuunnitelman ja kiinteistökohtaisen kustannuslaskelman.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija esittelee laatimansa toteuttamissuunnitelman ja kustannuslaskelman maanomistajille ja hankkii maanomistajilta hyväksynnän toteuttamissuunnitelmalle ja kustannuslaskelmalle.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija kerää maanomistajien tukihakemukset ja toimittaa ne yhdellä kertaa Metsäkeskukseen.
- Hankkeen toteuttajaksi valittu toimija sitoutuu pitämään yhteyttä maanomistajiin ja tiedottamaan maanomistajia toimenpiteiden aikataulusta.
- Suunnitelmasta on pyydetty vesilain mukainen lausunto Lupa- ja valvontavirastolta.
- Puuston tarkemmasta poistosta toimija sopii maanomistajien kanssa
- Alustavat kulkuyhteydet on merkattu toimenpidekartoille. Tarkemmista kulkuyhteyksistä toimija sopii maanomistajien kanssa
- Hyödynnä [luonnonhoidon paikkatietoaineistoja](#) luonnonhoitohankkeen toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa mm. rakenteiden sijoittelun ja mitoituksen sekä kulkureittien suunnittelussa.
 - Vesiensuojelurakenteet ja metsätalouden vesiensuojelu eri työlajeissa
 - [Metsätalouden vesiensuojelu -kouluttajan aineisto](#) Ympäristöhallinnon verkkosivuilla
 - Ohjeistusta putkipadon ja virtaamansäätöpadon rakentamiseen
 - [Putkipadon suunnittelu -infokortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Virtaamansäädön rakentamisohje](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - [Virtaamansäätöpadon tuotekortti](#) Metsäkeskuksen verkkosivuilla
 - Laskeutusaltaan mitoituslaskuri
 - [Laskeutusaltaan mitoituslaskuri](#) Excel-tilukkona Ympäristöhallinnon verkkosivuilla

3.3. Toimenpiteet

Toimenpiteet 1-4

Kiinteistö: Viitamäki 263-415-9-27

Rakennetaan ojaverkostoon kaksi virtaamansäätöpatoa (pohja- tai putkipatona) ja kaksi ojatukosta. Ojatukkeiden avulla vesien kulku estetään ojaston erosoituville osille. Virtaamansäätörakenteiden tavoitteena on maa-aineisten irtoamisen vähentäminen sekä valuma-alueen tulvahuippujen pienentäminen.

Toimenpide 5-6: Pohjapato/pohjakynnys-sarja**Kiinteistöt: Viitamäki 263-415-9-27, Ahola 263-415-2-40**

Rakennetaan uomaan noin 5 pohjakynnystä. Kynnykset rakennetaan siten, että ne padottavat tulva-aikana ja nostavat veden uoman sisälle muodostuneille tulvapenkoille sekä mahdollisesti myös uoman ulkopuoleisille tulva-alueille. Rakentaminen tehdään henkilötyönä paikalta löytyvistä kivistä. Lisäksi rakentamisessa voidaan käyttää puuta.

Toimenpiteet 7-8: Virtaamansäätöpadot**Kiinteistö: Niittylahti 263-415-5-72**

Rakennetaan kaksi putkipatoa. Tavoitteena on vähentää maa-ainesten irtoamista ja pienentää valuma-alueen virtaushuippujen voimakkuutta patoamalla tulva-aikaisia vesiä yläpuoleiseen ojaverkostoon.

Toimenpide 9: Virtaamansäätöpato**Kiinteistöt: Niittylahti 263-515-5-72, Toiviaislahti 263-415-5-76**

Rakennetaan kiinteistöjen rajalle putkipato. Tavoitteena on vähentää maa-ainesten irtoamista ja pienentää valuma-alueen virtaushuippujen voimakkuutta patoamalla tulva-aikaisia vesiä yläpuoleiseen sarkaojaan.

Toimenpide 10: Virtaamansäätöpadot**Kiinteistö: Talasniemi 263-404-5-53**

Rakennetaan kaksi putkipatoa. Tavoitteena on vähentää maa-ainesten irtoamista ja pienentää valuma-alueen virtaushuippujen voimakkuutta patoamalla tulva-aikaisia vesiä yläpuoleiseen ojaverkostoon.

4. Kalusto

Telakaivinkone. Käsityökalut patokynnysten tekoa varten.

5. Tavoiteaikataulu

Toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2027 aikana.

6. Yhteyshenkilö/Lisätietoja

Juha Jämsén
paikkatietoasantuntija
juha.jamsen@metsakeskus.fi
0400 341 249

Jarmo Laitinen
luonnonhoidon asiantuntija
jarmo.laitinen@metsakeskus.fi
040 502 4170

Liitteet

- Lähestymiskartta
- Toimenpidekartta
- Toimenpidetaulukko